

AQUARIUM-BASSIN, KRIJTTEKENING DOOR G. W. DIJSSELHOF. (ATLAS DR. C. KERBERT).

DIERTEEKENINGEN.

Den directeur van Artis, den heer Kerbert, is een album aangeboden, waarvoor eenige kunstenaars teekeningen, litho's, foto's naar beeldhouwwerken enz. hebben bijgedragen, die thans in de Koningszaal van dat Genootschap zijn tentoongesteld.

Het zou geloof ik, nauwelijks kiesch zijn, in zulk een geval de verschillende werken aan critiek te gaan onderwerpen; ik bedoel, van elk voor zich te gaan vertellen of men het mooi dan wel leelijk vindt. Een gegeven paard ziet men niet in den bek — ook al is men niet de nieuwe eigenaar zelf.

Maar eenige algemeene opmerkingen zijn naar aanleiding van deze werken wel te maken.

De dierentuin verschaft aan de beeldende kunstenaars die in de gelegenheid zijn hem te bezoeken, natuurlijk een prachtig studieveld. Aan de levende, in de open lucht zich bewegende dieren van allerlei soort hebben zij wel geen rustig poseerende, maar altijd beschikbare en zeer animeerende modellen. De voortdurende actie prikkelt tot vlug en karakteristiek noteeren, en er is zoo veel verscheidenheid van rijke en fijne kleuren, teekenachtige houdingen, van expressie en type, dat men er eigenlijk nooit uitgekeken is, en nooit genoeg geleerd heeft. De leerlingen der academie hebben daarom dan ook van ouds toegang; naar ik meen houden alle faciliteiten op, zoodra zij die instelling hebben verlaten, en wordt het bezoek in het algemeen aan de in vrijheid studeerende

kunstenaars op geenerlei wijze gemakkelijk gemaakt. Dat is jammer, en kon stellig met wat goeden wil van weerskanten (als b.v. de vereenigingen moeite deden en contrôle hielpen uitoefenen) verholpen worden. Want meestal zal de kunstenaar eerst na geruimen tijd, genoegzaam zijn ingewijd in de eigenaardigheden van deze soort studie om er werkelijk wil van te hebben. Door het teekenen naar pleister of een stilzittend model bereidt men zich daar niet op voor en ik weet dat menig rijper kunstenaar zich bewust is dat hij de gelegenheid thans beter zou kunnen benutten dan toen hij nog leerling was.

De gevolgen hiervan zijn aan de op deze tentoonstelling aanwezige werken te demonstreeën. Artis was voor het meerendeel der respectabele kunstenaars wier bijdragen men hier ziet, een studieveld, — maar onmiddellijk resultaat leverde de studie hun niet op. Men moet hier wel onderscheiden tusschen studie en oefening. Geoefend door het teekenen naar de dieren in Artis hebben zich ongetwijfeld velen, en de vaardigheid in het schetsen, daar opgedaan, zal hun in het algemeen ten goede zijn gekomen. Maar iets geheel anders is, of uit hun studie zelf van dier en plant iets is gegroeid, of zij den verworven vormenschat zelf hebben kunnen exploiteeren! Eenigen zijn er, van wie men zeggen kan dat zij door hun bijdragen toonen (zoo zij dat elders niet reeds deden) dat de studie van het dier hun een middel was tot een grooter doel, dat het dierfiguur in hun

werk tot een conceptie werd. Wat zij ons hier doen zien is dus niet een min of meer mooie krabbel naar het dier, of een noodzakelijkerwijs vluchtig geschetst portret van het dier, doch hun visie daarvan. Dit is natuurlijk in het algemeen belangrijker, omdat een voldragen kunstwerk altijd belangrijker is dan een studie, maar daarmee is niet gezegd, dat de geestige, blonde notities van Allebé op zichzelf geen zeer edele resul-

taten van waarneming en schetsen zijn, en dat ik de fijn geteekende, serieus bekeken schildpadden van Rueter, de torren van Mej. Gijswijt o.m. niet bewonder, en niet allerlei te waardeeren vind in het zittende aapje van Joh. Coster, de teere schelpen van Van der Valk. Deze kunstenaars zijn echter, om het zoo te noemen, niet meer dan belangstellende toeristen in het dierenrijk, de kleine groep die ik bedoel zijn er genaturaliseerd. Het dier kreeg een plaats in hun verbeeldingen. Zij verwerkten het tot iets, dat geheel van hen was.

De knappe teekenaar van den smaakvollen titel, B. W. Wierink, toont zich daarin een

van hen, die van Artis meer hadden dan studie alleen, Eisenlöffel geeft een vogelparaphrase in zijn eigen materiaal en stijl, Jessurun de Mesquita evenzeer, en natuurlijk Dijsselhof en Van Hoytema!

Ik wil ook Nelly Bodenheimer bij deze groep indeelen. Want haar kleine gekleurde teekening van rupsen en vlinders is alweer zoo iets heel anders dan een opgemaakt plaatje, zooals men ze hier ook vindt, de

REIGER, HOUTSNEDE DOOR S. J. DE MESQUITA.
(ATLAS DR. C. KERBERT).